

jövetelét czélozza, egyrészt a collegialitás és barátság táplálása és fentartása, másrészt pedig az egyes erdőhivataloknál szerzett tapasztalatok egymás közötti megbeszélése stb. stb. szempontjából. Ezen eszme mindenesetre szép és üdvös, s nem hiszem, hogy találkoznék az itteni erdőgyakornokok közt egy is, ki ezen eszme megvalósulását szívből ne kívánná.

De miután ez eszme ma nap is csak eszme, s mikénti valósíthatásáról, sajnos, eddig szó sem volt, megdöbbenve olvastuk Piso collegánk elég tapintatlan sorait, melyekkel szemben úgy magunk, mint az igazság érdekében kötelességünknek tartjuk kinyilatkoztatni, hogy ilyenemű értekezlet Trebusán nem tartatott, annál kevésbé Szigeten; a Boeskon tartandó s végleges megalakulást czélzó gyűlésről pedig eddigelé semmi tudomásunk.

E nyilatkozatunkkal annyival inkább tartozunk, nehogy hallgatásunk a Piso ur által közlött tény beismerésének tekintessék.

Maradtam

teljes tisztelettel
Vlkolinszky Jenő,
 m. k. erdőgyakornok.

Északamerika erdőségei.

Közli: Téglás Gábor.

Északamerika tenyészete egészen olyan egymásutánban lép fel, mint a keleti hemisphaeráé, csak hogy egy ugyanazon szélességi fok alatt ott tudvalevőleg hidegebb van, mint Európában. E különbség átlag 10^0 -ot tesz és valóban New-York (É. sz. 41^0) és Brüsszel (É. sz. 51^0) birnak egyenlő hőmérséklettel ($8^0 4$ és $8^0 3$) s e tapasztalat a keleti partra ép úgy áll, mint a nyugatira, csak hogy utóbbinál bizonyos fokok közt a különbség kiegyenlítődik, s mint az óvilágban, hol Szibéria Kamcsatka felé a keleti partok sokkal zordabbak. Itt is nyilvánul ez ellentét annak jeléül, hogy a szárazföld és

tenger légáramai ott is érvényesítik befolyásukat, s ha a mi continensükével egyenlő eredményt nem hozhatnak létre: egyszerűen csak abból magyarázandó ki, hogy a csendes Óceán mindkét partján sarki áramok irányítják a hőmérsékletet.

A nyugati hegység erdőségei körül az évi középhőmérsékletben nyilvánuló climatologiai szélsőségek azonban szintoly meglepők, mint nálunk Európában. Már Humboldt megjegyezte volt, hogy New-Yorkban a nyár Romáéval vetekedik, de azért télben akár Coppenhágába képzelhetjük magunkat s Quebeckben Páris nyarat és Pétervár telét érzi az idegen.

Magukat az erdőségeket tekintve, a tenyészövek nagyjában megegyeznek a keleti félgömbével. Valamint Szibériában, ugy ott is a fenyves állabok közé nyulik be a virágtalanok zord világa. A Hudson-öbölben fekvő York erődnél (É. sz. 57°) még 17' mélységben is észleltek jeget. Ilyen talajban a fák nem mélyednek nagyon le s ha a jégréteghez érnek, épen mint szilárd kőzetekben teszik: oldalt fordulnak. E szélső övben a fejér fenyő (*Pinus alba*) díszlik legjobban, mely 14 foknyi övben (68—54 É. sz.) egyedül képez erdőséget, legfeljebb a *Pinus microcarpa*val osztozkodva meg a földtalajon. Ez itt a keleti félgömb jegenyefenyőjét látszik pótolni. Csupán a folyók paradús partjain csatlakozik hozzájuk néhány más tűlevelű (balzsamfenyő, *P. balsamea*), néhány csenevész fűz-, éger- és nyárf (*Populus balsamifera* és rezgő nyár *P. tremula*). Egy nyírfaj (*Betula papyracea*) a legtávolabbi tenyészhatárokig versenyez ugyan a fejér fenyővel, de nagyobb szerepre sehol sem juthat. Az É. sz. 54°-tól a canadai tavak vidékén lombos levelű fák kezdenek vegyülni a tobozosok közé.

Nyugat felé a prairik egészen a zuhataghegységig kiterjeszkednek, minek következtében a Roucky Mountains hegység két oldalának erdőségeit egy fátlan földszalag különíti el. Ez erdőségek már változatosabb alkotó elemekből kerekednek ki,

mert az „Erdészeti Lapok“-ban Bedő ur által kimerítőleg ismertetett *Pinus Douglasii*, *P. Menziesii* és *Mertensiana* mellett az Oregon cedrus (*Thuja gigantea*) emeli fel hatalmas termetét s gyönyörű juhar-, nyár-, égerfák, sőt a mi cserfánk párja (*Quercus Gorryana*) is viritnak a tengeri szellők által örök árbóséggel megáldott légkörben. De éppen e tulságos nedvbőség s a gyakran szilaj erővel átvonuló viharok játéka demoni erővel és idő előtt lerombolja, mit az alkotó természet oly kedvteléssel látszik előállítani, úgy hogy a széljárta vonalakon egymásra zsufolva százával találhatók néha e gyönyörű szálfák s a kőszénkorszak festői Calamiteseiről, Sigillariairól adott eszményi rajzok megvalósulva állnak a látogató előtt.

És a Siera Nevada gerinczén a százados, sőt ezredéves korra termett *Wellingtonia* giganteák még jobban fokozzák a feltáruló látvány bizar jellegét, mely semmi esetre sem állítható párhuzamba a mi szelid kies völgyeink csermelyektől öntözött rétek és egymásután váltakozó hegyélek kedves látképével.

Közép és keleti Európa physiognomiájával leginkább a harmadik erdőöv egyezik meg a canadai tavaktól délre, hol a majdnem példátlan óriás folyók által enyhített continentális clima növényvilága kezdődik. A *Pinus canadensis* és *P. strobus*, sima fenyő, lassacskán kiszorul a legmagasabb csúcsokra s a hegyek téres lejtőin juhar (virginiai boglár fa, *Platanus occidentalis*), szil-, cser- és kőrisfák foglalnak helyet, alább (41°) gesztenyékkel, dióval (*Juglans nigra*), északamerikai bükkal (*Fagus ferruginea*), tulipánfával (*Liriodendron*), egy babérfélével (*Laurus officinalis* vagy *Sasafras officinale*) vegyült lombos erdők terjednek el, s e nagy változatosság által különböznek Európa hasonszerű erdeitől. Csupán Indiana-állam erdeiben 60 lombslevelű fát számlált meg Wied herczeg.

Mig az *Unio* közép államaiban a lombslevelűek időszakilag lombosodnak: a déli államokban (Északi Carolinától kezdve

Floridáig) örökzöld levelűek növelik a lomberdők változatosságát, épen mint Európa három déli félszigetén történik. Itt tehát *tropicus* formák, törpe pálmák kezdenek bevegyülni. (*Yucca*, *Olea americana*), köztük bambusformán nő fel az *Arundinaria macrosperma* s lenn Floridán már az örökzöld magnolia (*Magnolia grandiflora*) terjengeti ki lomboatát a *Rhisophora Mang-leval* együtt. Ez öv gazdag erdőségeinek nagy előnyét gyengíti a Louisianától Virgináig kiterülő homokos lápos (*dismal swamp*) térség, melyen a *Pinus australis* áthatolhatatlan bozótot képez.

E roppant erdőterületen nem kevésbé érdekesek a cserjés és gyomnövények. Északon Canadában az Oregon partjain az Ericák helyét egy csoport *Rhododendron* (péld. *Rhododendron meticanum*) és *Azalea* foglalja el. Lefelé a folyó mentét sóska-félék követik, míg keletre myrtusfélék válnak uralkodókká *calycanthusokkal* együtt, de előbb (Északi Carolinától a tavakig) a benge, kecskerágó, mogyoró csak úgy jelentkezik, mint Európában. De valamint az erdőállabokat képező fanemek Szibéria és nyugoti Európa felé egyaránt gravitáló fajokból telnek ki: e cserjék s még inkább a rengetegeket hajókötelekként összevissza hálózó kúszó növények szintén tanusítják a neutrális tenyészetet. Északon *Vitis*, *Humulus* és *Menispermum* képezik-e vadon szövevényének szárait, délen *Bignonia* *Smilax* fajok (*Sm. medica*, *S. papyracea* stb., melyek a gyógyszertárakban használt *radix sassaparillát* adják) állják utunkat.

Érdekes tudni még, hogy ez erdők őseredetiségükben zavar-talan egészset képeztek az egy Uj-Foundland kivételével, melyen a sarki mohák, zúzmók az európai tundrákra emlékeztető tisztásokat alkotnak. A folyók partjain azonban üde virágszőnyegek terülnek ki, s az Oregon mentén a mi pázsitos rétjeink mását *Festucákkal*, *Triticunnal* benöve szintén megtalálhatók.